

Forskningen ved Sunnaas sykehus i en internasjonal kontekst

Fredrik Niclas Piro
Dag W. Aksnes

Arbeidsnotat 5/2014

Forskningen ved Sunnaas sykehus i en internasjonal kontekst

Fredrik Niclas Piro
Dag W. Aksnes

Arbeidsnotat 5/2014

Arbeidsnotat 5/2014

Utgitt av Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning
Adresse PB 5183 Majorstuen, NO-0302 Oslo. Besøksadresse: Wergelandsveien 7, 0167 Oslo

Oppdragsgiver Sunnaas sykehus
Adresse Bjørnemyrveien 11, 1450 Nesoddtangen

www.nifu.no

Innhold

1	Innledning	7
1.1	Utenlandske sykehus som analyseres.....	8
1.1.1	Rehabilitation Institute of Chicago, Chicago, Illinois, USA.....	8
1.1.2	Kessler Institute for Rehabilitation, West Orange, New Jersey, USA	9
1.1.3	TIRR Memorial Hospital, Houston, Texas, USA.....	9
1.1.4	Mayo Clinic, Rochester, Minnesota, USA	10
1.1.5	Cliniques universitaires Saint-Luc UCL, Médecine Physique et Réadaptation, Brussels, Belgia	11
1.1.6	Servicede Médecine Physique et de Réadaptation, Marseille, Frankrike	12
1.1.7	Department of Rehabilitation Medicine, Hannover Medical School, Hannover, Tyskland	13
1.1.8	Klinik und Poliklinik für Physikalische Medizin und Rehabilitation, München, Tyskland	14
1.2	Data og metode.....	14
2	Resultater	17
	Litteratur.....	21

1 Innledning

I dette notatet gjør vi en gjennomgang av vitenskapelig publisering, internasjonalt medforfatterskap og vitenskapelig gjennomslagskraft (dvs. siteringsrater) for Sunnaas sykehus og åtte internasjonalt ledende rehabiliteringsinstitusjoner, foreslått av Sunnaas sykehus selv.

Ordsky basert på titler fra Sunnaas sykehus sine publikasjoner i Web of Science, 2005-2012

Datagrunnlaget er vitenskapelige publikasjoner (originalartikler og oversiktsartikler) indeksert i Thomson Reuters database Web of Science i perioden 2005-2012. For denne perioden søkte vi på originalartikler og oversiktsartikler utgått fra Sunnaas sykehus og åtte internasjonalt ledende rehabiliteringsinstitusjoner. I de påfølgende avsnittene beskriver vi kort institusjonene som vi har kartlagt, hvilken søkemetode vi benyttet, samt hvordan vi vurderer kvaliteten på dataene som denne gjennomgangen resulterte i. For Sunnaas sykehus identifiserte vi 82 publikasjoner (originalartikler og oversiktsartikler) i Web of Science fra perioden 2005-2011.

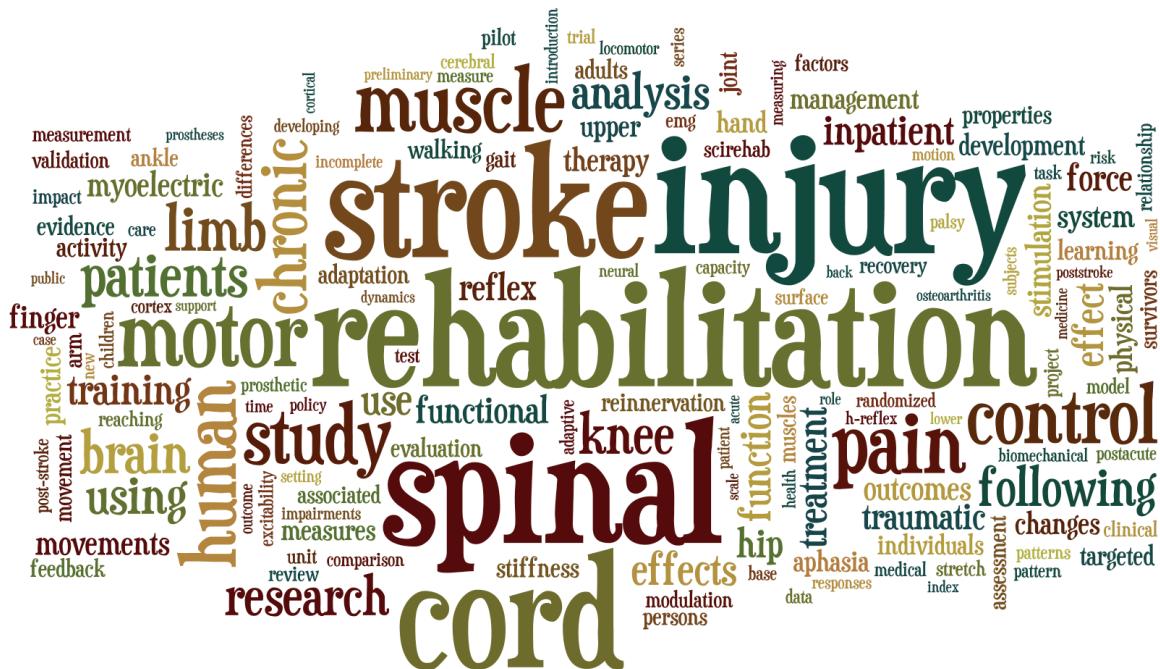
1.1 Utenlandske sykehus som analyseres

I samråd med Sunnaas sykehus har vi valgt å studere fire amerikanske og fire europeiske rehabiliteringsinstitusjoner.

For amerikanske institusjoner tok Sunnaas sykehus utgangspunkt i rangeringen *Top-Ranked Hospitals for Rehabilitation in US*, der vi har valgt de tre høyest rangerte institusjonene, samt den store Mayo klinikken i Rochester; rangert som nummer 5.

Fra Europa ønsket Sunnaas særlig at to institusjoner fra hhv. Marseille og Brussel ble inkludert. Foruten dette valgte vi å inkludere to tyske institusjoner (fra München og Hannover).

1.1.1 Rehabilitation Institute of Chicago, Chicago, Illinois, USA

Ordsky basert på titler fra Rehabilitation Institute of Chicago sine publikasjoner i Web of Science, 2005-2012

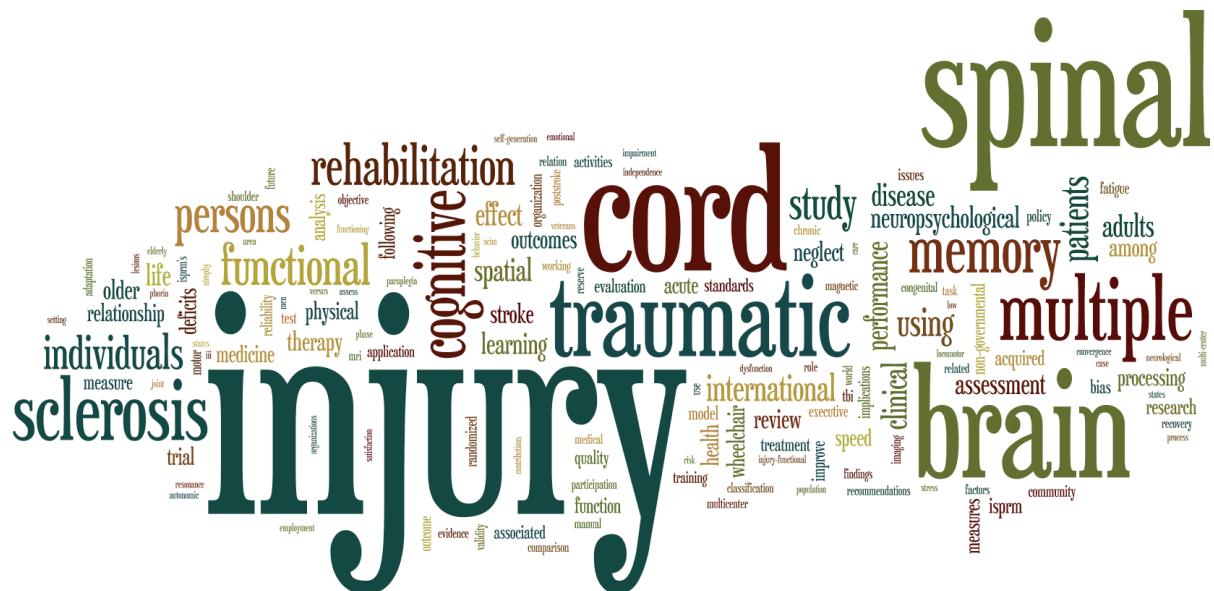
The Rehabilitation Institute of Chicago (RIC) har siden 1991 vært rangert som USA's fremste rehabiliteringsinstitusjon i USA av U.S. News & World Report. RIC holder til i Chicago sentrum og har 182 sengeplasser, men har også 40 underfilialer omkring i Midtvesten som gir tjenester innen fysisk medisin og rehabilitering. Fra RICs hjemmeside kan vi lese:

With a record six multi-year, multi-million dollar federal research designations awarded and funded by the National Institutes of Health and the Department of Education's National Institute of Disability and Rehabilitation Research in the areas of spinal cord injury, brain injury, stroke, neurological rehabilitation, outcomes research, bionic medicine/rehabilitation engineering research, and pediatric orthopedics, RIC operates the largest rehabilitation research enterprise in the world.

Flere større forskningsprogrammer og forskningssentre er lokalisert til RIC. Søkeprosessen for RIC var god. Innledende søk viste at Rehab Inst Chicago er den standardiserte adressen. I tillegg søkte vi på ulike varianter av «Rehab» og «Chicago». I tillegg søkte vi på ulike kombinasjoner av de to største forskningsprogrammene RIC: Brain injury, Sensory Motor Performance Program. Vi anser kvaliteten, dvs. graden av komplettethet ved våre RIC-data som svært god. I alt 719 originalartikler/oversiktartikler for perioden 2005-2011 ble identifisert.

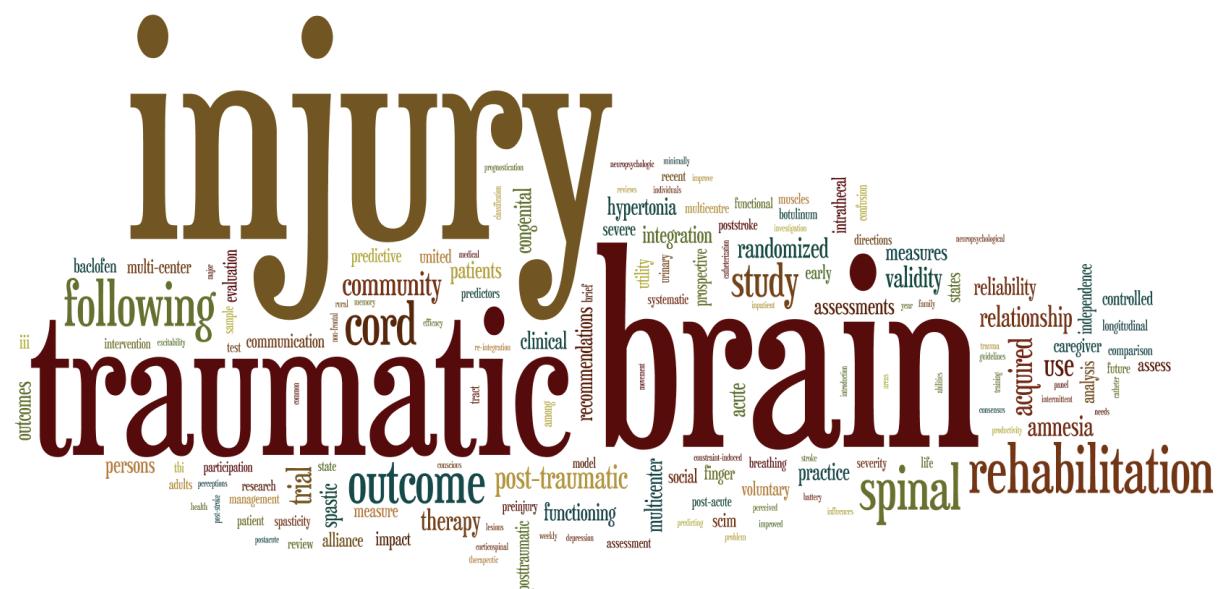
1.1.2 Kessler Institute for Rehabilitation, West Orange, New Jersey, USA

Kessler instituttet i New Jersey, er en rehabiliteringsinstitusjon med 152 sengeplasser. Det drives i alt tre rehabiliteringsinstitusjoner i New Jersey gjennom Kessler instituttet: i West Orange, i Saddle Brook og i Chester. Vårt søker har vært på avdelingen i West Orange. Søkemetoden var kombinasjonen Kessler og New Jersey. Det var enkelt å skille de tre ulike avdelingene fra hverandre, og vi anser kvaliteten på Kessler-dataene som gode. I alt fant vi 254 publikasjoner (originalartikler og oversiktartikler) fra Kessler, West Orange, i perioden 2005-2011.

Ordsky basert på titler fra Kessler Institute for Rehabilitation, West Orange, sine publikasjoner i Web of Science, 2005-2012

1.1.3 TIRR Memorial Hospital, Houston, Texas, USA

Ordsky basert på titler fra TIRR Memorial Hospital sine publikasjoner i Web of Science, 2005-2012

TIRR Memorial Hermann er kombinert sykehus og forskningssenter i Houston med 119 sengeplasser. TIRR står for «The Institute for Rehabilitation and Research». TIRR Memorial Hermann er undervisningssykehus for Baylor College of Medicine og University of Texas Health Science Center. Søkemetoden vår i Web of Science var tredelt: ulike varianter av "TIRR/Institute for rehabilitation/Houston/Texas", ulike varianter av Memorial Hermann og Houston/Texas, samt søk på forskningsprogrammene ved TIRR: Brain Injury Research Center, Spinal Cord Injury, Independent Living Research Utilization (ILRU), The UTHealth Motor Recovery Lab. Vi identifiserte 68 publikasjoner (originalartikler og oversiktartikler) fra TIRR i perioden 2005-2011.

1.1.4 Mayo Clinic, Rochester, Minnesota, USA

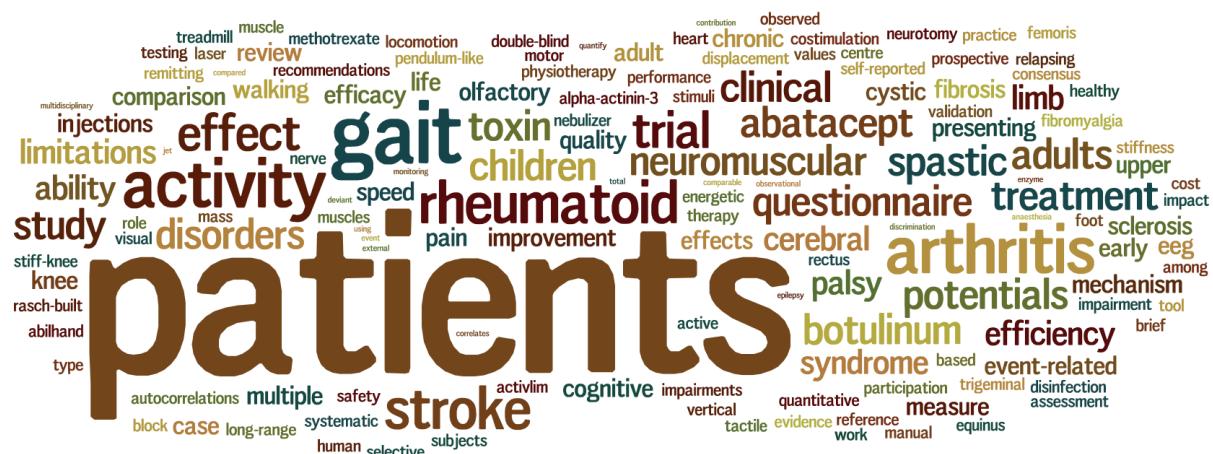
Ordsky basert på titler fra Mayoklinikken i Rochester sine publikasjoner i Web of Science, 2005-2012

Mayoklinikken er i dag organisert som en stiftelse og driver sykehus i flere amerikanske stater (Florida, Arizona, Minnesota, Iowa og Wisconsin), dessuten omfattende utdanning og forskning innenfor medisin og beslektede vitenskaper. Ved Mayoklinikken i Rochester (og tilhørende klinikker) var det i 2012 ansatt 34 223 personer (til sammenligning har Oslo Universitetssykehus HF circa 20 000 ansatte). I følge deres egen hjemmeside publiserer de omtrent 4 600 vitenskapelige artikler årlig. Dette er med andre ord et gigantisk sykehus, der rehabiliteringsdelen kun utgjør en liten del av sykehusets totale virksomhet. Søkeprosessen var svært enkel: Mayo. Deretter skilte vi ut artiklene fra Rochester/Minnesota. Det er imidlertid sjeldent at forskere fra Mayo fører opp avdelingen sin. Vi har ekskludert de adressene der det faktisk var ført opp en avdeling som ikke har med rehabilitering å gjøre (eksempler er: fødeavdeling/kvinneklinikk/laboratorievirksomhet/kreftavdeling etc.). Vi har også fjernet de publikasjonene som er innenfor fagområder som ikke er beslektet med Sunnaas sykehus eller med rehabiliteringsfeltet – som utgjør mesteparten av Mayoklinikken virksomhet. Dette har vi gjort for å sammenligne med Sunnas med Mayo som rehabiliteringsinstitusjon – ikke som et stort sykehus med forskning/pasientbehandling innenfor alle fag.

Det vi sitter igjen med er da et bilde av Mayos virksomhet som er relevant for Sunnaas, men uten at vi med særlig nøyaktig kan si om det er avdeling for fysikalsk medisin og rehabilitering ved Mayo som står bak publikasjonene. Kvaliteten på Mayo-dataene våre er således svært gode på institusjonsnivå,

men lite gode på avdelingsnivå. I alt 161 publikasjoner fra Mayoklinikken ble identifisert for perioden 2005-2011.

1.1.5 Cliniques universitaires Saint-Luc UCL, Médecine Physique et Réadaptation, Brussels, Belgia

Ordsky basert på titler fra Medicine Physique et Réadaptation ved Saint-Luc UCL sine publikasjoner i Web of Science, 2005-2012

Cliniques universitaires Saint-Luc er universitetssykehuset til Université catholique de Louvain (UCL). Her har vi hatt flere problemer med å foreta en god kartlegging av adresser. Det første problemet er det samme som for Mayo-klinikken. De enkelte sykehusavdelingene er kun i få tilfeller oppført, og som for Matyoklinikken, er mesteparten av hva vi fikk kartlagt ikke fra den avdelingen som Sunnaas er interessert i å studere. Dernest har det vært et problem at UCL ligger i Brussel, der det er flere universiteter og flere universitetssykehus. Svært ofte har er adressen som oppgis Univ Hosp Brussel, hvilket er vanskelig å vite nøyaktig hva peker på. Vi har gjort ulike søk på Saint-Luc/UCL/Brussel/Readapt/Univ Hosp Louvain/Leuven. Til forskjell fra Mayoklinikken har vi her kun inkludert de adressene som konkret peker på avdelingen for fysikalsk medisin og rehabilitering fordi dette er adresser som éntydig er fra Saint-Luc UCL. Vi anser kvaliteten på dataene fra Saint-Luc UCL som middels gode. I alt identifiserte vi 63 publikasjoner fra denne sykehusavdelingen i Brussel.

1.1.6 Servicede Médecine Physique et de Réadaptation, Marseille, Frankrike

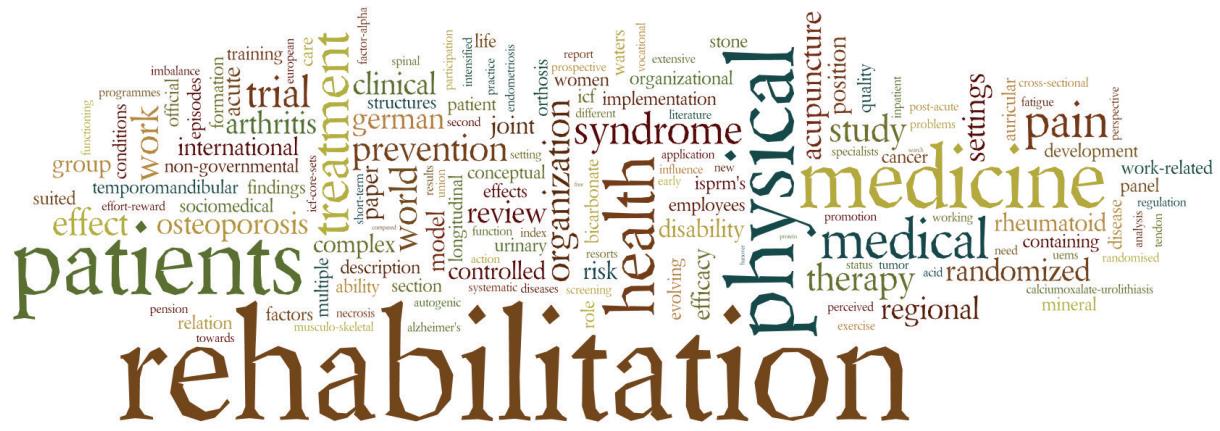

Ordsky basert på titler fra Servicede Médecine Physique et de Réadaptation i Marseille sine publikasjoner i Web of Science, 2005-2012

Å kartlegge publikasjoner fra en fransk sykehusavdeling er en usedvanlig krevende oppgave. Ikke først og fremst på grunn av språk, men på grunn av den franske tradisjonen med at man ofte ikke fører opp arbeidssted, men finansieringskilde. En typisk fransk forfatteradresse er: INSERM, UMR925, Amiens, France.

Servicede Médecine Physique et de Réadaptation i Marseille er en sykehusavdeling ved Assistance Publique - Hopitaux de Marseille med fire lokaliseringer: Pôle MPR - Hôpital de la Conception, Pôle MPR - Hôpitaux Sud, Pôle MPR - Hôpital Nord, Pôle MPR - Hôpital de la Timone. Ved Assistance Publique - Hopitaux de Marseille (AP-HM) er det 3500 sengeplasser og det er det største sykehuset i regionen Provence - Alpes - Côte d' Azur. Totalt er det 12 000 ansatte ved sykehuset. Vi klarte å fange opp en del forfatteradresser som vi kunne kode sykehusavdelingen på, gjennom søk med ulike varianter av navnene listet over, men antallet ble for lavt og med svært lav representativitet. Derfor har vi gjort manuelle søk på de ansatte (pluss «Marseille») som er listet på sykehusavdelingens hjemmeside. Første søk på Alain Delarque ga 26 publikasjoner. Deretter søkte vi på Jean-Michel Viton. Det ga (foruten flere av Delarques artikler) tre nye publikasjoner. Slik fortsatte vi med de øvrige ansatte ved avdelingen. Vi har kun klart å finne 28 publikasjoner som peker til sykehusavdelingen i Marseille, og anser kvaliteten på våre Marseille-data som svært dårlig.

1.1.7 Department of Rehabilitation Medicine, Hannover Medical School, Hannover, Tyskland

Ordsky basert på titler fra Department of Rehabilitation Medicine ved Hannover Medical School sine publikasjoner i Web of Science, 2005-2012

Til forskjell fra de andre enhetene vi har studert er dette et universitetsinstitutt – ved Hannover Medical School (MHH). På deres egen hjemmeside står det: *The Hannover Medical School, founded in 1965, is one of the world's leading university medical centres. Our research and patient care set national and international standards. We are also part of an excellent regional medical network...Our outstanding success in interdisciplinary collaboration both within the MHH and with extramural scientific institutions is reflected in the fact that the MHH is the German medical university with the greatest volume of grant funding.*

Søkeprosessen vår var kombinasjonen «Hannover & rehab». I alt identifiserte vi 60 publikasjoner fra Hannover-instituttet.

1.1.8 Klinik und Poliklinik für Physikalische Medizin und Rehabilitation, München, Tyskland

Ordsky basert på titler fra Klinik und Poliklinik für Physikalische Medizin und Rehabilitation i München sine publikasjoner i Web of Science, 2005-2012

Klinik und Poliklinik für Physikalische Medizin und Rehabilitation er en sykehusavdeling ved universitetssykehuset til LMU – Ludwig Maximilians Universität München. Vi søkte på «München/Munich & rehab/phys med/physikalische». Flere av forfatteradressene er vanskelig å tilordne enten universitet eller sykehus, og vi har inkludert begge typer ettersom det handler om å studere klinikkens forskning – uavhengig om de ansatte er universitets- eller sykehusansatte. I alt identifiserte vi 170 publikasjoner (originalartikler og oversiktsartikler) fra München.

1.2 Data og metode

Analysene våre er basert på data fra Thomson Reuters (tidligere Institute for Scientific Information, ISI). Thomson Reuters produserer Web of Science - den viktigste databasen for bibliometriske formål og indekserer spesialiserte og multidisiplinære tidsskrift med fagfellevurdering, inkludert alle viktige internasjonale tidsskrifter i naturvitenskap, medisin og teknologi. I tillegg inngår tidsskrifter fra samfunnsvitenskap og humaniora. Databasen dekker cirka 12 000 tidsskrifter. Metodebeskrivelsen nedenfor bygger i hovedsak på Aksnes (2009).

Bibliometriske indikatorer har en del begrensninger som det er viktig å være klar over når man fortolker resultatene. Blant annet varierer dekningsgraden av tidsskrifter mellom fagfelt. Høyest dekning oppnås for fysikk, kjemi, biomedisin og klinisk medisin. I biologi og teknologi er dekningen også relativt høy. For samfunnsvitenskapen og humaniora er dekningen dårligere. Årsaken til disse forskjellene er dels at Thomson Reuters ikke indekserer alle relevante tidsskrifter, dels at publiseringsmønsteret varierer mellom fagfelt. I noen fagfelt er forskningskommunikasjon i mindre grad rettet inn mot internasjonale tidsskrifter. For eksempel kan publisering i nasjonale tidsskrifter, bøker etc. spille en viktigere rolle på noen fagfelt. I praksis mener vi dette har liten betydning for en analyse av Sunnaas sykehus og andre rehabiliteringsinstitusjoner etter som tidsskriftpublisering i internasjonale tidsskrifter er den vanligste kommunikasjonsformen. I forhold til Sunnaas sykehus sin egen interne publikasjonsliste/oppføringer i Cristin vil vi imidlertid mangle en del publikasjoner fordi vår

datakilde utelukkende er Thomson Reuters, som ikke indekserer norsk-språklige tidsskrifter. Dermed bortfaller artikler fra eksempelvis Tidsskrift for den norske legeforening, Sykepleien, Fysioterapeuten og en rekke andre profesjonstidsskrifter.

Inndelingen av publikasjoner i fagfelt er gjort etter et klassifiseringssystem i Web of Science (WoS). I dataene våre inngår ordinære artikler, oversiktartikler («reviews») samt konferanseartikler publisert i tidsskrift. Andre typer publikasjoner slik som bokanmeldelser, sammendrag («abstracts») etc. inngår ikke i tallene.

Vi benytter videre fulltelling, dvs. at alle medforfattere (eller medvirkende institusjoner) får den samme uttelling for sitt bidrag til en publikasjon – til forskjell fra ved såkalt fraksjonalisering der en artikkel brøkdeles mellom antall bidragsytere (som også er en komponent i det norske tellekantsystemet).

Siteringsanalyse

Et kjennetegn ved den vitenskapelige publikasjon er at den inneholder referanser til tidligere vitenskapelig litteratur. Disse referansene viser hvilke begreper, metoder, teorier, empiriske funn, etc., som den aktuelle publikasjonen er basert på, og som den posisjoneres i forhold til. Det er vanlig å anta at artikler blir mer eller mindre sitert ut fra hvor stor eller liten innflytelse de får på videre forskning. Ut fra dette blir siteringer ofte benyttet som indikator på vitenskapelig innflytelse («impact»), og dermed som et partielt mål for kvalitet. Siteringer har i økende grad blitt benyttet som indikator i forbindelse med evaluering av forskning. Men det er viktig å være klar over at det er ulike begrensninger og svakheter ved siteringer som indikator, og en siteringsanalyse kan uansett ikke erstatte en fagevaluering foretatt av fagfeller.

Det er store siteringsforskjeller mellom individer og mellom fag (også mellom år). Siteringer følger ofte en svært skjev fordeling. Den store majoriteten av artikler blir aldri eller lite sitert. På en den andre siden, er det noen få artikler som blir ekstremt mye sitert (Aksnes, 2003; Aksnes & Sivertsen, 2004). Det er også store forskjeller i gjennomsnittlig siteringshyppighet mellom ulike fagfelt. En artikkel i molekylærbiologi blir for eksempel i gjennomsnitt sitert ti ganger så ofte som en artikkel i matematikk. Ettersom siteringsfrekvensen varierer såpass mellom fag (også innenfor medisin og helsefag), er det utviklet en rekke standardiserings- og normaliseringsprosedyrer, der vi i denne rapporten benytter fagjusterte siteringsrater.

I beregningen av siteringsindikatorer har vi brukt akkumulerte siteringstall, dvs. antall siteringer fra artiklene er publisert til og med 2013. Det er vanlig å bruke fagfeltjusterte skalaer (relative siteringsindeks) i konstruksjonen av siteringsindikatorer (bl.a. for å korrigere for forskjellene som finnes i gjennomsnittlig siteringshyppighet mellom fagfelt). I analysen er artiklenes siteringstall således sammenliknet med det internasjonale gjennomsnittet for fagfeltene artiklene er publisert i. Det beregnes så relative siteringsindeks hvor en indeks på 1,00 representerer verdensgjennomsnittet. En indeksverdi på 1,10 vil da f.eks. si at publikasjonene ble 10 prosent mer sitert enn hva som er gjennomsnittet på verdensbasis. På denne måten blir det konstruert en indikator som nøyaktig tar hensyn til den relative publiseringen i ulike fagområder/år. Vi har beregnet siteringsindeks for hver artikkel separat, og dette er grunnlaget for den gjennomsnittlige normaliserte siteringsindeksen (jfr. Lundberg, 2007). Indeksen vil dermed også være størrelsesuavhengig siden den er et uttrykk for hvor mye "gjennomsnittspublikasjonen" er sitert. Metoden anvendt her er også vanlig å benytte i tilsvarende bibliometriske analyser internasjonalt.

Følgende eksempel illustrerer dette: en forsker har publisert en artikkel i et tidsskrift i 2007. Denne artikkelen er sitert 3 ganger. Verdensgjennomsnittet for antall siteringer innen fagområdet som tidsskriftet er klassifisert under var imidlertid 3,7 for artikler fra same år. Denne artikkelen siteringsrate blir dermed $3 / 3,7 = 0,81$. Det betyr at artikkelen er publisert 19 prosent mindre enn hva man kan forvente.

Følgende retningslinjer kan brukes når man skal tolke den relative siteringsindikatoren:

Siteringsindeks > 1,50: Svært høy siteringsrate

Siteringsindeks = 1,20-1,50: Høy siteringsrate, og signifikant over verdensgjennomsnittet

Siteringsindeks = 0,80-1,20: Gjennomsnittlig siteringsindeks. På linje med det internasjonale gjennomsnittet for feltet (=1,00)

Siteringsindeks = 0,50-0,80: Lav siteringsrate

Siteringsindeks < 0,50: Svært lav siteringsrate

En artikkel tilordnes det faget som tidsskriftet den er publisert i etter WoS' klassifiseringssystem. I dette systemet er imidlertid mange tidsskrifter tildelt mer enn ett fagområde. For å håndtere dette problemet bruker vi den gjennomsnittlige siteringsraten til de respektive fagområdene som basis for å kalkulere siteringsrater for tidsskrifter med en bredere fagprofil. Et spesielt tilfelle er for øvrig de mange høyt siterte og generelle tidsskriftene, som ikke har en éntydig fagprofil. For de fleste av disse (for eksempel Nature, Nature Medicine, Science, JAMA og PNAS) blir artiklene omkodet til relevante fagområder, mens for andre (eksempelvis New England Journal of Medicine), blir mange artikler kun kodet til det generelle «General Internal Medicine».

Jo færre publikasjoner, jo mer usikre blir siteringsratene, og jo mer avhengige blir de av eksempelvis én høyt sitert artikkel. En generell regel i bibliometri er at man ikke skal beregne siteringsrater for mindre enn 50 artikler. Av pragmatiske årsaker, for i det hele tatt å kunne si noe om de institusjonene som Sunnaas sykehus har vært interessert i, har vi ikke fulgt dette prinsippet - hvilket vil si at mange tall som oppgis er heftet med stor usikkerhet.

Søkeprosessen på relevante artikler resulterte i treff på 20,630 publikasjoner i Web of Science, med totalt 94,697 forfatteradresser. Alle adressene er blitt manuelt renset, dvs. manuelt lest og vurdert om adressen tilhører én av de ni institusjonene som inngår i vår analyse. Deretter ble relevante adresser koblet til relevante artikler i NIFUs database over publikasjoner i Web of Science som gir fullstendig bibliografisk informasjon om hver enkelt publikasjon: tidsskrift, utgivelsesår, fagområde, antall siteringer. Sistnevnte informasjon blir så sett i lys av siteringstallene for alle andre artikler i verden fra samme periode innenfor samme fagområde for å kunne beregne de fagjusterte siteringsratene.

2 Resultater

I vårt utvalg av institusjoner er det rehabiliteringsmiljøet i München som har den klart høyeste siteringsraten (Tabell 2.1). For Mayoklinikken, med nest høyest siteringsrate er det mye usikkerhet knyttet til hvilket miljø ved klinikken vi egentlig fanger opp. De to andre amerikanske institusjonene i Houston og Chicago har begge høye siteringsrater. Sunnaas sykehus siteringsrate på 1,10 innebærer at Sunnaas sin samlede forskning er sitert litt over verdensgjennomsnittet.

Tabell 2.1 Fagjusterte siteringsrater, 2005-2011

Institusjon	Siteringsrate	Antall siteringer	Antall publikasjoner
Klinik und Poliklinik für Physikalische Medizin	1,61	3611	170
Mayo Clinic	1,46	2490	161
TIRR Memorial Hospital	1,42	828	68
Kessler Institute for Rehabilitation	1,38	3707	254
Rehabilitation Institute of Chicago	1,34	10876	719
Saint-Luc UCL, Med Phys et Réadaptation	1,30	1222	63
Sunnaas sykehus	1,10	829	82
Department of Rehabilitation Medicine, Hannover	0,74	410	60
Servicede Médecine Physique et de Réadaptation, Marseille	0,71	210	28

For institusjonen fra Marseille med den laveste siteringsraten så er det mye usikkerhet rundt resultatet. Antallet publikasjoner er i utgangspunktet så lavt at siteringsindikatoren vil være beheftet med større usikkerhet.. Det vårt tall sier noe om er siteringsraten til de forskerne som faktisk står oppført som ansatte ved avdelingen nå i dag.

Hvis vi splitter opp resultatene på fagområder, ser vi for det første at Sunnaas siteringsrate innen rehabilitering er svært høy: 1,57 – faktisk høyere enn hva vi ser i Chicago og på Mayoklinikken, og omtrent på nivå med Kessler instituttet. Det er miljøene i München (klart best), Brussel og Houston som skårer høyest på siteringsraten for rehabilitering (Tabell 2.2).

Tabell 2.2 Siteringsrater på fagområder, publikasjoner fra 2005-2011

Fagområde	Brussels	Chicago	Hannover	Houston	Kessler	Marseille	Mayo	München	Sunnaas
Biophysics		0,77							
N		16							
Clinical Neurology	1,02	1,27		1,14	1,79		1,70	0,92	0,88
N	22	112		27	81		48	28	24
Engineering, Biomedical		1,11							
N		87							
Health Care Sciences & Services		1,64							
N		10							
Medicine, General & Internal		3,64							
N		21							
Multidisciplinary Sciences		5,08							
N		14							
Neurosciences	0,55	0,89		0,55	1,31		1,59		0,70
N	16	200		12	54		31		13
Nursing		0,97							
N		11							
Orthopedics		1,05					1,45		
N		64					77		
Physiology		1,14							
N		57							
Psychiatry					0,81				
N					14				
Psychology		0,55			1,06				
N		17			34				
Psychology, Clinical					1,37				
N					12				
Psychology, Experimental					0,93				
N					12				
Public, Environmental & Occupational Health		1,15					1,64		
N		12					13		
Rehabilitation	1,82	1,56	0,81	1,88	1,63	0,84	1,56	2,40	1,57
N	10	270	26	53	105	15	37	78	42
Rheumatology							1,04		
N							29		
Sport Sciences	1,20	1,07	0,76	1,78	1,39	0,76	0,84	2,07	1,06
N	16	172	17	20	67	18	43	33	14
Surgery		0,97					1,49		
N		18					65		

Artikkelen fra Sunnaas sykehus med høyest siteringsindeks er nå artikkelen: «Post-concussion symptoms after traumatic brain injury at 3 and 12 months post-injury: A prospective study» av Solrun Sigurdadottir, Nada Andelic, Cecilie Roe, Tone Jerstad og Anne-Kristine Schanke i *Brain Injury* (2009) som per desember 2013 var sittet 36 ganger, og hadde en siteringsindeks på 5,39.

Miljøet i München som kommer best ut på vår siteringsindikator er også det miljøet som har høyest andel av internasjonalt medforfatterskap på sine artikler. Hele 71 prosent av deres publikasjoner hadde medforfattere fra andre land (Tabell 2.3). Sunnaas ligger nest høyest i dette utvalget med 48 prosent.

Tabell 2.3 Prosentandel av publikasjoner med internasjonalt medforfatterskap

Institusjon	Andel publikasjoner med utenlandske medforfattere	(n)
Klinik und Poliklinik für Physikalische Medizin, München	71 %	170
Mayo Clinic	23 %	161
TIRR Memorial Hospital	4 %	68
Kessler Institute for Rehabilitation	21 %	254
Rehabilitation Institute of Chicago	16 %	719
Saint-Luc UCL, Med Phys et Réadaptation	37 %	63
Sunnaas sykehus	48 %	82
Department of Rehabilitation Medicine, Hannover	30 %	60
Servicede Médecine Physique et de Réadaptation, Marseille	46 %	28

Av TIRRs 68 publikasjoner, hadde kun tre medforfattere fra andre land enn USA. Prosentandelene er også svært lave ved Mayoklinikken og i Chicago. Dette henger naturlig nok sammen med at USA er et stort land (et nasjonalt samarbeid mellom California og New York byr på langt flere praktiske utfordringer enn eksempelvis mellom Oslo og Göteborg, som er et internasjonalt samarbeid). Vi vet fra tidligere studier at prosentvis andel internasjonalt samforfatterskap er lavere for amerikansk forskning generelt, enn hva den er i de fleste andre land vi pleier å sammenligne oss med. For perioden 2004-2008 fant Gunnarsson et al. (2010) at prosentandelen for amerikansk forskning var 27% mens den eksempelvis var 52% for Norge, 55% for Danmark, 47% for Finland, 51% for Sverige, 42% for Storbritannia, 45% for Tyskland, 55% for Belgia og 47% for Frankrike. Men sammenlignet med amerikansk forskning nasjonalt, synes særlig miljøene i Houston og Chicago å være mer nasjonalt orienterte.

Av Chicagos 270 artikler innen rehabilitering var kun 4 stk. – eller 1 prosent - skrevet med utenlandske institusjoner (Tabell 2.4). I tabellen under ser vi for øvrig knapt internasjonalt samforfatterskap i det hele tatt innenfor det forholdsvis store fagområdet *Sport Sciences*, jfr. Tabell 2.2.

Tabell 2.4 Prosentvis andel internasjonalt medforfatterskap fordelt på fagområder.

Fagområde	Brussels	Chicago	Hannover	Houston	Kessler	Marseille	Mayo	München	Sunnaas
Clinical Neurology	18 %	0 %	0 %	0 %	12 %		0 %	14 %	8 %
Orthopedics	0 %	2 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	20 %
Public, Environmental & Occupational Health	0 %	0 %	0 %	0 %	50 %	0 %	0 %	31 %	67 %
Rehabilitation	10 %	1 %	4 %	0 %	0 %	13 %	3 %	40 %	21 %
Sport Sciences	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	17 %	2 %	0 %	0 %

Av de åtte utenlandske institusjonene – innenfor de fagområdene vi her har sett på - har vi kun funnet én artikkel der det har vært samarbeid med en norsk institusjon: en publikasjon fra 2006 i *Annals of the Rheumatic Diseases* der både Diakonhjemmet sykehus og Klinik und Poliklinik für Physikalische Medizin i München var bidragsytere.

Men har disse institusjonene noen felles tidsskrifter som det publiseres i? I Tabell 2.5 ser vi fordelingen av artikler for perioden 2005-2012 (ett år lengre tidsintervall enn hva vi brukte i siteringsanalysen) i tidsskrifter der våre institusjoner har bidratt med 20 eller flere publikasjoner.

Tabell 2.5 Institusjonenes antall artikler i de mest sentrale tidsskriftene

Tidsskrifter	Brussels	Chicago	Hannover	Houston	Kessler	Marseille	Mayo	München	Sunnaas	Totalt
ARCHIVES OF PHYSICAL MEDICINE AND REHABILITATION	4	70		25	43	2	14		2	160
JOURNAL OF REHABILITATION MEDICINE	6	3	13	1	13	9	1	25	12	83
SPINAL CORD		11		8	13		6	5	9	52
JOURNAL OF NEUROPHYSIOLOGY		46		2						48
TOPICS IN STROKE REHABILITATION		37		3	5		1			46
JOURNAL OF SPINAL CORD MEDICINE		25		1	15		2			43
AMERICAN JOURNAL OF PHYSICAL MEDICINE & REHABILITATION		24	1	3	7		3	3		41
DISABILITY AND REHABILITATION		5			2	1		20	11	39
EXPERIMENTAL BRAIN RESEARCH		37			1					38
PM&R		23		2	6	1	3	1		36
BRAIN INJURY		3		12	11		3		6	35
IEEE TRANSACTIONS ON BIOMEDICAL ENGINEERING		28								28
JOURNAL OF BONE AND JOINT SURGERY-AMERICAN VOLUME			2				25			27
JOURNAL OF HEAD TRAUMA REHABILITATION		8		12	5		1		1	27
JOURNAL OF REHABILITATION RESEARCH AND DEVELOPMENT			20			6		1		27
PHYSIKALISCHE MEDIZIN REHABILITATIONSMEDIZIN KURORTMEDIZIN				13		1		11		25
GAIT & POSTURE		5	10	1		2	1	1		23
IEEE TRANSACTIONS ON NEURAL SYSTEMS AND REHABILITATION ENGINEERING			20							20

Det er særlig tre tidsskrifter som skiller seg ut som felles tidsskrifter: Archives of Physical Medicine and Rehabilitation, Journal of Rehabilitation Medicine og Spinal Cord. Disability and Rehabilitation skiller seg ut som et Sunnaas/München tidsskrift.

Litteratur

- Aksnes, D. W. (2003): Characteristics of highly cited papers. *Research Evaluation* 12(3), 159-170.
- Aksnes, D. W. & Sivertsen, G. (2004): The effect of highly cited papers on national citation indicators. *Scientometrics* 59(2), 213-224.
- Aksnes, D.W. (2009): Evaluation of Physics Research in Norway. Bibliometric analysis. Oslo: NIFU STEP.
- Gunnarsson, M., Aksnes, D.W., Faubæk, L. Finnbjörnsson, P., Fröberg, J., Karlsson, S., Kronman, U., Lehvo, A., Nuutinen, A., Schneider, J.W., Sivertsen, G. & Sveinsdóttir Morthens, S.G. (2010). International Research Cooperation in the Nordic Countries. A publication from the NORIA-net "The use of bibliometrics in research policy and evaluation activities". NORIA-net Report 2. NordForsk, Oslo.
- Lundberg, J. (2007): Lifting the crown - citation z-score. *Journal of Informetrics* 1: 145-154.

Nordisk institutt for studier av
innovasjon, forskning og utdanning

Nordic Institute for Studies in
Innovation, Research and Education

www.nifu.no